
Ад рэдакцыі часопісі «Асьвета»

Д а гэтага часу ў нашых выданнях праводзіўся прынцып, паводле якога ўсе яўна чужаземныя словы, што ўжываліся ў нашай мове, лічыліся непадлеглымі нашаму аканьню і таму перадаваліся на пісьме зь ненаціскным *o*, напрыклад: *комуністы, коопэрацыя, коардынацыя* і г. д. Тыя ж чужаземныя словы, што надта пашыраны і цалкам увайшлі ў беларускую народную фразалёгію, лічыліся «абеларушанымі» і тады ўжо перадаваліся на пісьме згодна нашаму правапісу. З прычыны гэтага на практыцы часта бывала так, што пра тое ці іншае слова ніяк нельга было сказаць, абеларушана яно ці не, а адгэтуль і як яго пісаць.

Далучыўшыся да погляду некаторых сяброў правапісальнай камісіі пры ІВК і да аўтараў «Практычнага расійска-беларускага слоўніка» М. Байкова і М. Гарэцкага, якія ў сваёй прадмове кажуць, што ў чужаземных словах, грунтоуючыся на прыкладзе пачынальнагаў нашага літаратурнага адраджэньня і вымаганьнях жыцьця, праводзім прынцып няпоўнага аканьня, такім спосабам, што кожнае *o* бяз націску ў чужаземных словах пішам як *a*, але *e* (*э*) пакідаем бязь зьмены, як правіла, выключэньне, зь якога робіцца толькі для некаторых слоў (напр., *літара, матар'ял, інтарэс, далікатны* і інш.). Злучэньні *ia* і *io* мы пішам як *ія*. Таму мы пішам: «каапэрацыя», «пралетар», «біялёгія» і г. д. — рэдакцыя палічыла патрэбным з новага 1926 году прытрымлівацца гэтага і ў часопісі «Асьвета».

Тлумачэньне рэдакцыі (ад рэдакцыі) часопісі «Асьвета» да пашырэньня аканьня // Асьвета. 1926. № 1.